Poštnina plačana v gotovini.

Naročnina
znaša letno 30 Din, polletno 15 Din, — za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna štev. 1 Din

UREDNIŠTVO: telefon številka 21
UPRAVA: telefon številka 54

Štev. rač. poštne hran. **12.549**

izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov
Na oglasni strani: cela stran 500 Din, pol strani 300 Din. — Cena malim oglasom do 30 besed 10 Din, vsaka beseda več 1 Din. — Med tekstom vsaki oglas 15% dražji. Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

II. LETO | **Murska Sobota, 1. oktobra 1933.** | **ŠTEV. 40**

Razdivjane vode.

Vsa Jugoslavija je pod težkim vtisom ogromne poplavne katastrofe, ki je zadela velik del Slovenije. Velik del skromne letošnje žetve, edine nade našega kmeta je propadel. Po celih krajih so raztrgane ceste, porušeni mostovi in jezovi; cele vasi so zapuščene od prebivalstva. Ogromne vrednosti so uničene in nastalo škodo, ki seže v miljone in miljone, se dosedaj ne more niti približno oceniti. Tudi človeškemu življenju vode niso prizanesle, mnogo ljudi je našlo smrt v valovih. Od vseh strani donijo obupni klici na pomoč saj je prebivalstvo v poplavljenih krajih obubožalo čez noč. Poplavljene kraje je že v nedeljo obiskal g. minister dr. Kramer a naslednje dni pa ban g. dr. Marušič. Ministrski svet pa je tudi že za prvo pomoč nakazal 200 000 Din. Ogroženim krajem so prihiteli na pomoč vojaki iz Ptuja, ki so mnogo pripomogli pri reševanju ljudi in živine.

Poplave so obsegle v glavnem vso Notranjsko, velik del Gorenjske, Gornji Grad z Savinjsko dolino, Mežiško in Dravinjsko dolino, Celje in okolico in še višje, od Celja dalje vse ozemlje do Brežic, Dolenjsko, zlasti ribniško in kočevsko kotlino. Vzrok poplav so bili strašni nalivi. Le eno število! Na ozemlju ljubljanske občine, ki meri 40 km.² je padlo v teh dneh 105,400 000 hl vode. Ni čuda, če je po poljih in drugod stala voda nekaj metrov visoko. V Celju je razbesnela Savinja odnesla vse mostove, porušila nekaj hiš, razdrla ceste in silila v mesto. Mnogo škode je tudi povzročila Ljubljanica. Od Ljubljane do Vrhnike je bila vsa pokrajina spremenjena v jezero. Samo v brežiškem srezu je 8000 ha zemlje pod vodo, saj je bila tam Sava 6 m nad normalo. Strašno je trpelo tudi Kočevje najbolj pa okolica Dobrepolja in vas Struga, kjer je največje gorje. Prebivalstvo tamkajšnjih vasi je pobegnilo v hribe, kjer prenočuje na prostem. Nobena hiša ni na suhem, marsikatera je popolnoma izginila sredi valov. Samo v Podtaboru je uničenih okrog 60 gospodarskih poslopij. Slična poplava je bila v teh krajih pred 109 leti. To pot pa je ponekod voda dosegla tudi 30 m višine. Vode se povsod le počasi odtekajo in še le čez nekaj časa se bo moglo preceniti vso ogromno škodo, ki so jo poplave povzročile.

Vuk Štefanović-Karadžić.

Te dni praznujejo bratje Srbi 70 letnico smrti enega največjih njihovih sinov — Vuk Štefanovića Karadžića. Vuk Karadžić je bil odličen prosvetni delavec, predvsem zgodovinar in jezikoslovec, ki je v početku 19. stoletja seznanil zapadno Evropo z srbskim narodom in njegovim jezikom. Živel in deloval je največ na Dunaju, kjer je tudi umrl. Njegova najvažnejša dela so: „Pesmarica srbskih narodnih pesmi“, „Slovnica srbskega jezika“ in „Zgodovina srbskega naroda“. Vzdrževal je pismene stike z največjimi pisatelji takratne dobe. Potom njega je bil bratski srbski narod uvrščen v krog evropskih narodov. Ob priliki tega jubileja je bila posvečena v vasi Tršiču v Mačvi njegova rojstna hiša. Poleg velike množice prebivalstva je bil pri tej svečanosti navzoč tudi zastopnik Nj. Vel. kralja z mnogimi odličniki.

Vuk nam je danes vzgled človeka, ki se je s svojim vstrajnim delom, povzpel od carinskega davčnega uradnika neurejene in zasužnjene zemlje, na čelo svojega naroda, kot nezlomljiv borec za narodni jezik in človek, ki se je do poslednjega dneva boril za ugled in čast svojega naroda. Posebno pa je potrebno, da povdarimo tisto živo vez med narodom in Karadžićem, ki se ni pretrgala do konca njegovega življenja, kljub temu, da je živel daleč proč od rodne grude. Ta vez naj bi nam danes služila za vzgled in pot, po kateri bi morala hoditi naša inteligenca, da bi se združila z narodom.

POLITIČNI PREGLED

Jugoslavija. Že zadnjič smo omenili, da so člani parlamenta bratskega poljskega naroda obiskali našo kraljevino. Kakor so jih navdušeno sprejeli na našem jugu, v vseh večjih mestih, tako so bili tudi v dravski banovini predmet največjih manifestacij. Posebno Ljubljana jih je kraljevsko sprejela, kjer se je zbralo k sprejemu na tisoče mladine in odraslih. Poljski gostje so bili ganjeni za toli ljubeznive dobrodošlice. Nič manjše ni bilo navdušenje prebivalstva, ko so Poljaki potovali po Gorenjskem. — Predsednik glavnega volilnega odbora za volitve v Delavsko zbornico v Ljubljani je prejel brzojavno naročilo ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, naj se zaradi med tem časom razpisanih občinskih volitev preložijo volitve v Delavsko zbornico, ki so bile določene za 8. oktober, na nedeljo 22. oktobra t. l. – Za prejšnjo nedeljo so bili napovedani veliki shodi J. N. S. v Šmarju pri Jelšah, Rogaški Slatini in Kozjem, katerim bi prisostvovala tudi gg. ministra dr. Kramer in Pucelj. Radi nenadnih poplavnih katastrof pa so morali zborovanja odpovedati.

Nemčija. Ob napeti pozornosti vsega sveta, se je v Lipskem pričel veliki proces proti dozdevnim požigalcem nemškega državnega zbora. Takratnega požiga so bili obtoženi komunisti, ki se morajo sedaj zagovarjati pred najvišjim nemškim sodiščem. Proces bo trajal približno dva tedna. Poleg 150 prič bodo zaslišani tudi strokovnjaki. — Sedanja vlada je v velikih stiskah, saj je s svojo politiko izgubila vse prijatelje, tako da je danes Nemčija povsem osamljena. Radi tega tudi trpi gospodarstvo države, in vse vodilne kroge se je polastil strah pred bližajočo se zimo, ko bi se znal položaj tako poostriti, da bi bilo ogroženo ne samo vse delo hitlerjevskega režima, marveč celo njegov nadaljni obstoj.

Avstrija. V Kohlgrubu na G. Avstrijskem je prišlo do prepira med narodnimi socialisti in heimwehrovci. Iz prepira se je nato razvila prava bitka. Vmes so morali poseči tudi orožniki, ki so le s težavo napravili red. Trije narodni socialisti so mrtvi, mnogo drugih pa je ranjenih, med njimi tudi več orožnikov. — Pri zadnjih velikih stavkah v rudarskih revirjih so imeli tudi narodni socialisti svoje prste vmes. Dosegli so, da se je rudarjem znižala plača, nakar so delavci stopili v stavko. S tem so hoteli doseči zastoj v vsej industriji in na ta način strmoglaviti Dolfussovo vlado. Vlada pa je temu takoj napravila konec. Izdala je posebno zasilno uredbo, po kateri so morala rudarska podjetja takoj zopet zvišati rudarjem plačo. Delavstvo, ki je ukrepe vlade sprejelo z velikim zadovoljstvom, se je vrnilo takoj na delo. — V vladi so se izvršile velike spremembe, v kateri ima dr. Dollfuss vso izvršilno oblast v svojih rokah. Poleg kancelarstva si je obdržal še štiri ministrstva. Inozemski listi povdarjajo, da se je s to spremembo položaj dr. Dollfussa zelo ojačil.

Romunska. Na obisk romunskemu kraljevskemu paru sta prišla naš kralj in kraljica, ki so jih v Sinaji sprejeli z največjimi častmi. Pri sprejemu je bil navzoč sam romunski kralj Karol, z materjo naše kraljice, najvišji cerkveni dostojanstveniki in celokupna vlada z drugimi visokimi dostojanstveniki. — Z istim vlakom je prispel v Sinajo tudi jugoslovenski zunanji minister Jevtić, nekoliko prej pa je prispel češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Zunanji ministri Male antante so imeli že popoldne prvo sejo. Vzrok, da so se sestali odličniki v Sinaji je proslava 50 letnice tamošnjega kraljevskega gradu „Peleš.“

Češkoslovaška. V eni izmed zadnjih vladnih sej je bilo na dnevnem redu tudi vprašanje domače trgovine, kjer se opaža močno nazadovanje izvoza. Da se spravi predvsem cene žita na Češkoslovaškem na gotovo višino, je predlagal kmetijski minister, da se uvede žitni monopol. V načelu so se izrekli vsi ministri za monopol. — V zadnjem času so slovaški klerikalci in njim ob strani stoječi komunisti in fašisti, razvijali silno propagando za osamosvojitev Slovaške. Radi tega je bilo v zadnjem času aretiranih cela vrsta voditeljev in agitatorjev omenjenih strank, ki so se pregrešili zoper zakon o zaščiti države. Mnogo časopisov je bilo prepovedanih. Enako je vlada prepovedala tudi vsa zborovanja.

Bolgarija. Kakor smo zadnjič poročali so se sestali na beograjskem kolodvoru jugoslovanski in bolgarski kraljevski par, kjer so se pozdravili in razgovarjali kar najprisrčneje. O tem zdaj poročajo vsi bolgarski časopisi, saj je napravil ta sestanek v vseh političnih krogih najgloblji vtis in doživel topel sprejem v bolgarski javnosti. V njem vidijo namreč ne samo važen mejnik na poti do zbližanja med Bolgarijo in Jugoslavijo, temveč celo možnost nove usmeritve bolgarske zunanje politike.

Király Josip češalni salon za dame in gospode **se preseli s 1. okt.** iz Lendavske c. 2. na Alexandrovo 16. **v Nemešovo hišo** poleg Hotel KRONE

Tvrdka
Štivan Ernest
se je preselila **iz**
Cerkvene ulice
v svojo
novo zgradbo
vršil v soboto, dne 30. sept. ob 20. uri v Meščanskem domu. Predaval bo g. prof. Mušič o novem načinu označevanja občutljivosti negativnega materijala in o nekaterih drugih novostih iz foto-industrije. Po predavanju je sklepanje o otvoritvi fotografskega tečaja za začetnike in naprednejše. Ker bo tečaj za člane brezplačen, pričakuje klub, da bodo to priliko vsi člani izkoristili in se v čim večjem številu prijavili k tečaju. Prijave sprejema g. prof. Mušič.
v Zvezno ulico
v M. Soboti.

Murska Sobota

— **Osebna vest.** V višjo stopnjo je napredoval sodnik tukajšnjega sreskega sodišča g. Metod Komotar. Čestitamo!

— **Poroka.** V nedeljo se je poročil v Mariboru tukajšnji učitelj in načelnik Sokola g. Franjo Bračko z gospodično Antonijo Štokeljevo, učiteljico na Tišini. Mlademu paru naše čestitke in mnogo sreče v novem življenju!

— **Škrlatica na šoli.** Obolenje otrok na kužnih boleznih v naši osnovni šoli niso redke. Radi nehigijeničnih prostorov se morajo pri vsakem slučaju obolenja izvesti energični ukrepi, kajti nevarnost je velika, da ne bi izbruhnila epidemija v največjem obsegu. V zadnjem času je bilo zopet nekaj slučajev škrlatice, radi tega se je zapri otroški vrtec in dva prva razreda osnovne šole. Nekaj dni so bili otroci brez pouka. Kontumaciran je bil tudi g. šolski upravitelj Gabrijelčič.

— **Apoteka „pri Angelu" se preseli s 1. oktobrom v hišo g. Čeha (poleg pošte).**

— **Koncert.** V ponedeljek, dne 2. oktobra 1933 ob 8. uri zvečer priredita v Sokolskem domu v Murski Soboti člana ljubljanske opere gg. tenorist Gostič Jože in basist Rus Marijan koncert z zelo bogatim sporedom. Oba gosta sta širom naše domovine znana kot odlična pevca in priljubljena solista Narodnega gledališča v Ljubljani. Na klavirju ju spremlja g. dr. Švara, dirigent Ljubljanske opere. Na sporedu so arije iz oper solo in v duetu, ter narodne pesmi. Ta večer nam bo nudil izreden umetniški užitek, kakršnega v Murski Soboti še nismo imeli. Opozarjamo občinstvo na ta koncert in mu priporočamo, da se ga naj polnoštevilno udeleži. Vstopnice se lahko rezervirajo v knjigarni g. Izidor Hahna v Murski Soboti. Nato opozarjamo tudi zunanje goste, ki naj pišejo na gornji naslov dopisnico, nakar se jim bo potrebno število kart rezerviralo.

— **Drama.** Po mesecih je zopet zaživel dram. odsek Sok. društva in se je začel z vnemo pripravljati za prvo uprizoritev. V kratkem bodo uprizorili izredno zabavno veseloigro „Roksi", ki je na vseh večjih odrih dosegla popolen uspeh. Na igro, ki jo bodo igrali začetkom prihodnjega meseca, že sedaj opozarjamo.

— **Časten uspeh.** Tukajšnji domačin g. Holossy Z. se je pred tedni povspel na enega najvišjih vrhuncev v Evropi, na Matterhorn v Švici, ki je 4482 m visok. Le redki iz naše domovine so se vspeli do sedaj na vrh, ki je zahteval že mnogo človeških življenj smelih hribolazcev, saj je ena najnevarnejših gor v Evropi. K dosežnem uspehu g. Holossyju, ki je dokazal, da tudi našemu ravnemu Prekmurju ne manjka smelih planincev, iskreno čestitamo!

— **Iz občinske seje.** Redna seja občinskega odbora se je vršila, dne 9. sept. t. l. Po otvoritvi in čitanju zapisnika se je sklepalo o ponudbah za najem lokalov za sresko načelstvo. Sprejela se je ponudba g. Nadai Josipa, ki je stavil najnižjo ponudbo z letno najemnino 26.000 Din. Obenem se odpove najemna pogodba za hišo na Radgonski cesti, kjer se je dosedaj nahajalo sr. načelstvo, last gg. dr. Valya Aleksandra in Elizabete. — Dijaškemu zavodu Martinišče se podeli podpora 5000 Din za popravo poslopja. — Drvarič Martinu se podeli mesečna podpora 50 Din. — Prošnja Vogrinec Marije za podelitev podpore in za sprejem v seznam občinskih revežev se odkloni, ker ni pristojna v našo občino. — Mesečno podporo 50 Din se podeli tudi Vorel Ladislavu. — Za študije na konzervatoriju se da mes. podporo Gregorc J. v iznosu 100 D. Obenem se sklene, da se ustavi izplačilo podpore filozofskemu kandidatu Tivadar J. — Na predlog g. Čeha se sklene sledeče: V Grajski ulici pri Zdravstvenem domu se bo montirala še ena cestna svetiljka, ki bo obrnjena proti gradu. — Napeljava elektrike v parku se zaenkrat ne more izvršiti, ker ni za to na razpolago denarnih sredstev. Instalacija bi se izvršila le ako bi uprava veleposestva plačala v naprej 4000 Din na račun napeljave. — G. Ništelvicer se imenuje za poslovodjo elektr. podjetja. — Naročniki električnega toka, ki ne plačajo tok do 15. vsakega meseca, se brezpogojno odklopijo od omrežja. Za ponovno priklopitev morajo plačati priklopno pristojbino v znesku Din 250. — Likvidacija dolga Zdravstvenega doma se odloži do prihodnje seje.

— **Trgovski tečaj.** Uprava Združbe trgovcev je na svoji seji dne 21. t. m. sklenila, da se bo vršil v letu 1933/34 trgovski tečaj za trgovske nameščence, katerega se bodo lahko udeležili tudi privatni nameščenci, samostojni trgovci ter soproge trgovcev. Tečaj bo trajal predvidoma 5—6 mesecev in se bo vršil pouk tedensko po 6 ur in to v večernih urah. Glavni predmeti tečaja bi bili: knjigovodstvo, kalkulacija, slovenska korespodenca in nemščina. Šolski odbor je sporazumno z odsekom trgovskih nameščencev dne 26. t. m. sklenil, da se mora vsak interesent, ki se hoče trgovskega tečaja udeležiti, prijaviti do najkasneje 8 oktobra 1933 do 6. ure zvečer v pisarni Združbe trgovcev (trgovina Čeh). Tam se dobe tudi nadaljna pojasnila. Opozarja se pa, da se bo ta tečaj vršil le tedaj, ako se prijavi najmanj 20 udeležencev.

— **Foto klub Murska Sobota** vabi vse člane in prijatelje fotoamaterstva na redni članski sestanek, ki se bo

Gornja Lendava

— **Razpust društva.** Podružnica Jug. Matice je imela v nedeljo 24. občni zbor, na katerem so podali svoja letna poročila vsi funkcijonarji. O celotnem delovanju društva je izčrpno poročal predsednik g. dr. Branko Lukman ter se je obenem zahvalil vsem odbornikom za požrtvovalno in nesebično delo, ki je po njihovi zaslugi doprineslo zelo lep moralen in materijalen uspeh. Na predlog revizorja je podelil občni zbor celokupni upravi absolutorij. Nato je sledila daljša debata o ustanovitvi društva „Bran i bor." Ker je bila večina navzočih proti ustanovitvi kakoršnegakoli društva, se je sklenilo, da se Matična knjižnica in oder podeli sokolski četi, denar pa porabi za šolsko božičnico, a to le pod pogojem, če na to pristane Matična centrala.

— **Zahvala.** Tukajšnja strelska družina se najtopleje zahvaljuje g. Hartnerju za brezplačen streliščni prostor, kajti z to poklonitvijo je dobila družina temelj za nadaljni razmah. Upati pa je, da bo g. Hartner, kot vnet ljubitelj te panoge športa tudi v bodoče ob potrebi priskočil družini na pomoč.

— **Osebna vest.** Te dni odide na svoje novo službeno mesto gdč. Dragotina Langov, učiteljica v Dol. Slavečih. Imenovana je bila vneta sokolica, tako da bo z njenim odhodom nastala pri sokolski četi nenadomestljiva vrzel. Imenovani želijo vsi četaši v novem službenem kraju obilo zadovoljstva.

— **Občinske volitve.** V naši gorički „Metropoli" vlada veliko zanimanje za občinske volitve. Dosedaj sta že dve kandidatni listi, morda še pride tretja na površje. Radi velikih agitacij in volilnega boja, vlada med lendavčani nepopisna radovednost, katera lista bo prodrla.

Organizacija.

Vsem občinskim organizacijam! Vse občinske organizacije opozarjamo, da imamo zopet v zalogi kandidatne liste. Organizacije, ki še niso prejele istih, oziroma katere so že prejele, pa rabijo še nekaj izvodov, naj pošljejo svojega zastopnika v sresko tajništvo in sicer s pooblastilom, podpisanim s predsednikom in tajnikom, da se jim iste izroče. — Sresko tajništvo je že odposlalo vsem občinskim organizacijam okrožnico, v kateri je točno razloženo postopanje pri sestavi kandidatnih list. Voditelji naj pazljivo preberejo to okrožnico še enkrat predno vložijo kandidatne liste, tako, da ne bodo imeli potem pri vlaganju morebitnih sitnosti. — Nujno rabimo oddgovore na našo zadnjo okrožnico glede priprav za volitve i. t. d. Vse one organizacije, ki nam še niso odgovorile, naj to store nemudoma.

Seja sreskega odbora!

V soboto, dne 30. IX. t. l. ob 9. uri dopoldne se bo vršila seja sreskega odbora v stari kavarni hotel Krona. Na sejo so vabljeni poleg gg. članov sreskega odbora vsi gg. predsedniki, podpredsedniki in tajniki občinskih organizacij. Vabila z dnevnim redom smo že razposlali.

SOKOL

Uprava Sokolskega društva Murska Sobota se zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da se je naša pripreditev, dne 17. sept. t. l. izvršila v tako lepem obsegu. Posebna zahvala velja meščanom Murske Sobote, ki so za naš praznik okrasili svoja poslopja, vsem darovalcem peciva kakor tudi mestni godbi v Ljutomeru. Našim četam in bratskim društvam, bratom godbenikom čete Strukovci, naše bratsko priznanje!

Zdravo!

Uprava Sok. društva Murska Sobota.

8. oktobra 1933 v Murski Soboti za 3 Din — 2000 Din.

Javni nastop Sokolske čete v Gederovcih dne 24 t. m. je pokazal, da se da z vztrajnim delom doseči prav lepe uspehe. Nastop je bil eden najlepših, kar smo jih letos v okolici v Sobote videli, tako po številu sodelujočih, kakor tudi po izvedbi. Nastopili so močni oddelki dece kar z štirimi vajami, močen oddelek članov pomnožen s brati iz M. Sobote in Moščanec — članice iz M. Sobote ter oddelek vojaštva iz M. Sobote, sledila je orodna telovadba bratov iz M. Sobote (konj) in bratov domače čete na bradji.

Škoda, da je celo prireditev motilo slabo vreme, sicer bi bil obisk številnejši, dasiravno je bil — z ozirom — zadovoljiv.

Dne 8. oktobra 1933

TOMBOLA

Sokola v M. Soboti.

I. tombola = 2000 Din
II. tombola = 1500 Din
III. tombola = 500 Din

za 3.- Din.

Vse tiskovine, ki so potrebne

za občinske volitve

se dobijo v trgovini HAHN IZIDORJA v M. Soboti.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murski Soboti.

Uprava Združbe je imela svojo redno sejo dne 21. t. m. v posebni sobi restavracije g. Benko Josipa v Murski Soboti, katere dnevni red je bil:

1.) Poročilo predsednika.
2.) Pobijanje krošnjarstva in šušmarstva.
3.) Vprašanje kartelov z ozirom na poziv Udruženja trgovcev iz Novega Sada.
4.) Prošnja za podporo Martinišča v Murski Soboti.
5.) Novela k obrtnemu zakonu.
6.) Prošnje za znižanje članarine.
7.) Kandidatura za občinske volitve v Murski Soboti.
8.) Slučajnosti.

Pregled meril.

Združba trgovcev je prejela po tukajšnjem sreskem načelstvu sledečo okrožnico:

„Na osnovi po Ministrstvu trgovine in industrije Osrednji upravi za mere in dragocene kovine v Beogradu z dne 31. I 1933 pod štev. 7057/932 odobrenem delavnem programu za občasni pregled in žigosanje meril ter v smislu tuuradnega poročila z dne 7. 5 1933 štev. 350/2 se obveščate, da je na teritoriju Vašega sreza končan občasni pregled in žigosanje meril in merilnih priprav, ki se uporabljajo v javnem prometu.

V smislu čl. 6 točke 4 pravilnika o občasnem pregledovanju meril itd. (Uradni list 68 ex 1927) se naprošate da izdate nalog vsem orožniškim postajam v območju Vašega sreza, da izvršijo revizijo meril in merilnih priprav v vseh javnih obratih, trgovinah, mesnicah, pekarijah, branjarijah, mlinih, mlatilnicah, usnjarjih in mlatilnicah.

Vsa merila v Vašem srezu morajo biti žigosana z žigom letnice 1933.

Rabo nežigosanih meril, kakor tudi takih meril za katere je pri pregledu ugotovljeno, da niso točna, vsled česar so označena z znakom „X" (takozvanim poničevalnim žigom) v javnem prometu ni dovoljena. Vsak tak slučaj je potrebno javiti tuk. oddelku kontrole mer, kateri bode nadalje postopal v smislu zakona o merah.

Da bi poedine orožniške postaje lažje razpoznavale pravilno žigosane mere od nepravilnih se pripominja, da so oblike žigov za žigosanje meril in merilnih priprav objavljene v Služ. listu štev. 705/88 od 5. XI. 1932. Pri občasnem pregledu in žigosanju merii so uporabljeni predvsem žigi objavljeni v čl. 1 točka 4. in 9., omenjene uredbe.

V Murski Soboti (mesto) bode revizijo izvršil organ tuk. oddelka kontrole mer ob priliki uradnih dni v tamkajšnji postaji za kontrolo sodov.

Pritožbe državnih zastopnikov proti odmeri pridobnine.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je na plenarni seji dne 7. aprila t. l. naprosila finančno upravo, da primerno ukrene, da bodo pritožbe državnih zastopnikov v vsakem oziru varovale pravico doznavanja in se ne bodo sklicevale na spise, katerih davčni zavezanci ne morejo vpogledati. Svojo tozadevno vlogo je Zbornica tako-le utemeljila:

„Državni zastopniki pri davčnih odborih za odmero pridobnine so se glede odmere pridobnine v mnogih primerih poslužili zakonite pravice, da so vložili pritožbo proti oceni davčnih odborov. V teh pritožbah, sestavljenih po obrazcih, se državni zastopnik sklicuje na odmerni spis in navaja:

Ta predlog je bil utemeljen, ker odgovarja povsem dejanskim razmeram cenzita, kakor je bilo podrobno obrazloženo na II. strani davčne prijave.

Davčni odbor je ..... določil ..... odbodek na Din ..... in to iz razlogov, navedenih na III. strani davčne prijave, odnosno na I. strani pole za pritožbe.

Ti razlogi pa niso zadostno utemeljeni, ker po uradnih podatkih in mnenju izvedencev je mogel davčni zavezanec napraviti v letu 1931 v svojem obratu Din ..... prometa, ter vpoštevaje vse konkretne činjenice, lokalne in obče pogoje doseči vsaj .....% čistega dohodka.

Vložene pritožbe državnega zastopnika se priobčujejo davčnim zavezancem s pozivom, da v 14 dneh podajo reklamacijskemu odboru pismeno svoje nasprotne razloge. Da bi bilo to mogoče, bi morali davčni zavezanci imeti pravico vpogleda v spis, da morejo vedeti, na katere razloge se opira državni zastopnik, ker jim sicer ni mogoče, da bi te razloge izpodbijali. Davčne uprave pa smatrajo, da imajo davčni zavezanci pravico vpogleda v odmerjene spise samo v času, ko teče rok za vložitev pritožbe, odrekajo pa jim v smislu pravilnika k členu 133 zakona o neposrednih davkih to pravico za odgovor za tožbo državnega zastopnika. S tem je kršena napram tem davčnim zavezancem pravica doznavanja, kar ni v skladu s splošnimi načeli vsakega opravnega postopanja. Pritožbe državnih zastopnikov so radi tega pomanjkljive. Spriče stališča pravilnika, odnosno zakona, bi morali biti tem pritožbam priloženi popolni prepisi spisov, na katere se državni zastopnik sklicuje v svoji pritožbi, ker davčni zavezanci sicer ne morejo v odgovorih navesti nasprotnih razlogov. Na to vlogo je dobila Zbornica od Dravske finančne direkcije obvestilo z dne 14. avgusta 1933 štev. 569/5—III, da so dobile davčne uprave v gornjem pogledu nastopna navodila:

Doznal sem, da nekatere davčne uprave zabranjujejo davčnim zavezancem vpogled v priredbene spise ob priliki ugovora na pritožbo drž. zastopnika, sklicevaje se pri tem na besedilo t. 4. čl. 133 pravilnika k zakonu o neposrednih davkih.

Ker se državni zastopnik v svoji pritožbi večkrat sklicuje na odmerni spis, ne da bi pri tem navajal podrobnosti, ki pa so za davčnega zavezanca, ako hoče razloge pritožbe izpodbijati, važne in ker je zgoraj citirano določbo vsekakor tako tolmačiti, da ima davčni zavezanec pravico vpogleda do izvaje pritožbe pod katero je v širšem pogledu subsumirati tudi ugovor stranke proti pritožbi drž. zastopnika, a postopanje onih davčnih uprav, ki v tem slučaju vpogled v spise zabranjujejo vsekakor preveč tesnosrčno in ne odgovarja smislu zakona.

Vsled tega naročam davčnim upravam, da tudi v navedenih slučajih dovoljujejo strankam vpogled v spise, seveda samo v oni meri, kolikor to dopušča zakon.

Pozor!

KEKLIČ ŠTEFAN

trg. z železnino

Točna postrežba!

MURSKA SOBOTA

LENDAVSKA CESTA

Oblastveno odobrena **zaloga smodnika** (praja) vseh vrst šiber (šprij) patronov in drugih lovskih potrebščin.

TON-KINO

Lastnik G. DITTRICH

v MURSKI SOBOTI

Richard Tauber v svoji največji vlogi

SINFONIJA LJUBEZNI

Režija: Georg Jacobi.

V ostalih vlogah: Ida Wüst, Lien Deyers.

Predstave se vršijo:

v NEDELJO, dne 1. oktobra popoldne ob 1/24 uri in zvečer ob 1/29 uri.

Izjava.

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za one dolgove, katere bi naredila odslej moja žena Hajdinjak Verona rojena Lončar na Gorici št. 31.

Prosečkavas, dne 27. sept. 1933.

HAJDINJAK JURIJ
trgovec z jajci.

Cenj. občinstvu

Prekmurja in okolice.

Sporočam, da dajem nagrobne spomenike, kateri se nahajajo pri meni in tudi v D. Lendavi na skladišču na hranilne knjižice iz katerihkoli hranilnic ali posojilnic iz Murske Sobote pod pogojem, da se mi najmanj četrtina plača v gotovini. Spomeniki in druga cementna dela katerih nimam gotovih v zalogi in se naroča po načrtih in vzorcih se mora plačati v gotovini.

Se priporoča

MOČNIK JOSIP

ovl. kamnoseški mojster

2 MURSKA SOBOTA.

Posebna ponudba. Samo dokler traja zaloga.

RADIO-APARATI.

3 cevni Reinartz . . . Din 1125.- 4 cevni Neutrodyne Din 1825.-
3 cevni Ingelen . . . Din 1225.- 6 cevni Super Radione Din 4500.-

Cene veljajo za aparate s popolnim priborom, torej z žarnicami, materijalom za anteno, zvočnikom ter s pripadajočimi baterijami.

Zaloga najmodernejših aparatov za izmenični tok!
Lastna moderna delavnica!

Za dober prejem Vam jamči petletno izkustvo strokovne tvrdke

NEMEC JANEZ trgovina z radio-aparati M. Sobota.

1. OKTOBRA PRVENSTVENA NOGOMETNA TEKMA PTUJ:MURA. — ZVEČER TRGATVENA VESELICA PRI TURKU.

KMETIJSTVO

Konserviranje zelene krme. (Silo.)

IX.

Kvasenje okopavin.

Pozno v jeseni je skoro pri vsakem kmetijskem obratu naenkrat toliko repnega listja (burgundijeve in repne nati), da je ni mogoče pravočasno vporabiti. Ta pa da izborno ensilažo. Svoječasno so jo, posebno v severnejših krajih, kisali v navadnih jamah v zemlji. V teh jamah pa se je slabo skvasila in živina jo ni hotela žreti. Sedaj se jo kvasi v silosih ali silo jamah, kar se dobro obnese. Repno listje se mora pač poprej oprati, da ne pride preveč umazano v silo, kar lahko celo kvašenje pokvari. Vlagati pa se mora takoj še sveže, da ne zgubi preveč na hranilnih snoveh. Vlagati se mora po načinu, ki je predpisano za mlačno kvasenje. Listje se mora razrezati, na dobro stlačeno listje se položi deske, nato se pa z ilovico dobro zapre.

Ta ensilaža se mora vporabiti najpozneje 1/4 leta po vložitvi. Kjer pa tega listja ni zadosti, da bi se posebej kvasilo, se ensilira z drugimi rastlinami, najbolje s kuruzo.

Krompir dostikrat slabo prezimi, dosti ga segnije ali zmrzne, kolikor ga pa ostane do pomladi pa zgubi velik odstotek na hranilnih snoveh. Računajo, da zgubi do 40% V severni Evropi se goji dosti več krompirja, kot pri nas. (Sadijo pa ga še le prvo polovico maja, pa boljše uspeva, kot tu). Vporabljajo ga največ za prehrano svinj. Svinje imajo preko zime najslabšo ceno, zato krompir ensilirajo, da imajo krmo in to prav dobro krmo svinje še poleti, ko imajo svinje najboljšo ceno.

Krompir se kvasi surov, parjen, zmrznjen in nagnit. Surov krompir se ensilira samo za vporabo pri rogati živini, ne prenesejo ga pa svinje in konji.

Surov krompir se mora dobro oprati in ga potem dobro stolči v silo. Ker se tak krompir precej peni, se mora silo polniti s krompirjem v presledkih od dva do tri dni, da se pene vležejo. Še le potem se nadaljuje polnjenje. Ko je silo napolnjen, se pokrije s 40—50 cm debelo plastjo plev in slame, to pa potem z ilovico, kakor pri drugem kvašenju.

Parjeni krompir. Najbolj razširjeno je ensiliranje parjenega krompirja, ki se ga rabi za svinje. Tudi tega se mora poprej dobro oprati. Parjeni krompir se dobro stlači v silo ali silo-jame in se ga pokrije, kakor pri mlačnem kvasenju. Parjeni krompir ostane v silosu jako dolgo dobro ohranjen in ne zgubi nikakih hranilnih snovi.

Zmrznjeni krompir se lahko ensilira brez vsake nevarnosti. Mora se otajati, nato se ga dobro opere in pari, naprej pa potem tako postopa, ko pri parjenemu krompirju.

Nagniti krompir se odbere, očisti in spari, ter se ga kvasi, kot parjeni krompir.

Za pranje in parjenje velikih množin krompirja imajo že posebne stroje in priprave, da je mogoče delo hitreje opraviti. Posamezni gospodarji se teh še ne bodo mogli nabaviti, bo pa mogoče to potom zadrug.

Za 1000 kg krompirja je potrebno približno eden kubik meter prostora v silo-jami. Krompir se mora v jamo tako dobro stlačiti, da je cela vsebina, kakor kaša. Ravno radi tega je parjeni krompir tako pripraven za mlačno kvasenje, ker se tu s tlačenjem z lahkoto odstrani zrak. Zmrznjeni krompir, ki ima že več sladkorja, pa se še boljše skvasi.

Silo-jame za kvasenje krompirja bi moral imeti vsak posestnik.

V Nemčiji, kjer je propaganda za ensiliranje največja, daje centralna uprava za take silo-jame 6 mark za kubikmeter (krog 100 Din) nagrade. Iz tega je razvidno kako veliko važnost dajo v kmetijskem gospodarstvu na ensiliranje krompirja.

Ensiliranje krompirjeve cime (nati). Te se pri nas dosti pridela, skrmijo pa jo dostikrat kar zeleno živini, kar pa ni brez nevarnosti za zdravje živine, ali pa jo pustijo na njivi propasti. Z ensiliranjem pa se jo lahko napravi dobro porabno za živinsko krmo. Kvasiti se jo pa mora po toplem načinu, kjer zgubi strup, ki ga vsebuje. Znano je, da povzroči krompirjeva cima pri govedi težke črevesne katarje in izpuščaje na nogah in pod trebuhom. Pri toplem kvasenju pa se ta lastnost uniči in se napravi iz nje dobro hranilno in neškodljivo ensilažo. Kdor pa ima te premalo, da bi samo kvasil, naj jo kvasi kot pri nas k otavi ali drugim rastlinam, ki se istočasno ensilirajo. Krompirjeva cima se pokosi pri suhem vremenu par dni poprej predno se namerava kopati krompir in se jo potem že uvenjeno vloži.

ZA GOSPODINJE

Mesna ali rastlinska hrana.

Ali bi zemlja dajala dosti hrane za vse? Le oglejmo si trzišče v kakem velikem mestu! Koliko živali porabi tako človeško mravljišče en sam dan! In koliko šele v enem letu! Težko, da bi zemlja v rastlinah mogla nadomestiti vso hranilno vrednost, ki jo predstavljajo te živali. In če prav človek ne porabi vseh delov živalskega telesa v svojo prehrano, in vendar ni najmanjšega drobca ubite živali, ki bi šla v izgubo. Če ne drugega, so nam živalski odpadki dobro gnojilo. Koliko tisočev ljudi prehranja mleko! In surovo maslo in jajca! Kje bi se našel človek, ki bi mogel z mirno vestjo trditi, da ti živalski proizvodi človeku škodujejo? Pa recimo, da bi samo rastlinstvo zadoščalo človeštvu za prehrano — ali pa ima rastlinska prehrana tudi vse one hranilne snovi, ki jih telo potrebuje za svoj razvoj? Nekdo, ki se je udeležil zborovanja vegeterijancev, je pripovedoval, da ni videl na zborovanju nobenega, res zdravega človeka. V teh ljudeh ni bilo ognja, ne svežosti, bledi in mrtvi so prisostvovali svojim zborovanjem. Neki zdravnik je sklenil, da bo s svojo družino užival samo rastlinsko hrano. Pa že čez pol leta so mu žena in otroci tako oslabeli, da se je moral zopet vrniti k mešani hrani. Res so naši pradedje uživali prav malo mesa. Nekateri so ga videli le tri ali štirikrat na leto, pa so bili vendarle krepki in zdravi, pa še kako! Toda vzemimo, da bi ti ljudje ne bili uživali ob svoji rastlinski prehrani tudi maslo in jajca in mleko, kaj pa potem? Ali si moramo predstavljati kmeta, ki bi vse leto težko delal, ki bi se mučil od jutranje zore v pozno noč, pa bi ob tem užival samo nezabeljeno hrano? Saj so že žganci skoraj neužitni, če niso politi z mastjo ali mlekom!

Res se nekateri vegeterijanci razkazujejo kot samo zdravje in moč. Toda to so posamezniki, ki splošnega pravila ne potrjujejo. Saj se tudi najdejo ljudje, ki žive ob sami mesni hrani, pa so zdravi in močni! In vendar ga danes skoraj ni človeka, ki bi si upal zanikati, da preobilo uživanje mesa škoduje človeku. Saj se tudi najdejo pijanci, ki so zdravi in močni, a iz tega še ne bomo izvajali, da morajo vsi ljudje piti. Preveč škoduje povsod, prav tako kot premalo. Držimo se vedno v zlati sredi, pa bomo hodili pravo pot! Uživajmo dosti rastlinske hrane in malo mesne, zakaj mesna hrana je močnejša, zato moramo biti v njenem uživanju zmernejši. Predvsem pa živimo preprosto, to bo še najboljši način, da si ohranimo ljubo zdravje in nam telo ostane močno in odporno.

Tržne cene.

Maribor. Sejem za prašiče v Mariboru: Na petkov sejem so pripeljali 280 prašičev. Kupčija je bila zelo dobra in je bilo prodanih 180 glav. Cene so bile naslednje: mladi prašiči 5 do 7 tednov 100—120 Din, 7 do 9 tednov 180—200 Din, 3 do 4 mesece 250—300 Din, 5 do 7 mesecev 350—420 Din, 8 do 10 mesecev 500 do 580 Din in leto dni stari 650 do 700 Din; kilogram žive teže 7 do 8 Din, mrtve teža pa 9 50 10 50 Din.

Ljubljana. Ljubljanski živinski sejem. Bilo je prignanih 114 konj, 95 volov, 46 krav, 19 telet in 118 prašičev za rejo; prodanih je pa bilo 17 konj, 35 volov, 23 krav, 8 telet in 52 prašičev. Sejem je bil bolj slab in so cene ostale nespremenjene, kakor sledi za kg žive teže: voli I. 4—4 50 Din, II. vrste 3—4 Din, III. vrste 2.50 do 3 50 Din, krave debele 3—4 Din, klobasarice 1.50—2.50 Din, teleta 5 do 6 Din, prašiči za rejo so se prodajali po 160—250 Din.

Ljubljanska borza: 20. t. m. Tendenca za žito mirna. — Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh) pšenica (po mlevski tarifi): nova Baška 79/90 kg 155—157 50, nova sremska 78/79 kg. 147.50—150; koruza (po mlevski tarifi) baška proptna 105—107·50, za sept. 112.50—115; moka: baška 0 iz nove pšenice 270 do 275; banatska 305 310 Din.

Novi Sad: pšenica (78 kg): baška okol. Novi Sad, srednjebaška, gornjebanatska 102 do 103 Din, gornjebaška, baška potiska in ladja Tisa 106 do 108 Din, baška ladja Dunav ali Begej sremska 100 do 102 Din, južnobanatska 93 do 95 Din.

Oves: baški, slavonski in sremski 52.50 do 55 Din.

Ječmen: baški sremski 64/65 kg Din 62·50 do 65 Din.

Koruza: baška 63—65 Din; baška okolica Sombor 64—66 Din; slavonska 66—68; banatska 59—61 Din; baška bela 75—77 Din; baška ladja Sava ali Begej 66—67 Din; ladja Tisa ali Dunav 67—68 Din.

Moka: baška in banatska 0g in 00gg 202—220; (2) 180—200; (5) 160—180, (6) 120—130; (7) 90—100; (8) 52 50—55; banatska sremska 0g in 0gg 140—205, (2) 170—185; (5) 150—165; (6) 115—125; (7) 85—95; (8) 52 20—55.

Otrobi: baški sremski in banatski 44—64.

Fižol: baški in sremski beli 135 do 140.

Zagreb: *Zagrebčki tedenski sejem*: Zadnji sejem z dne 20. t. m. je bil posebno dobro obiskan. Največ povpraševanja je bilo za domače potrebe, en vagon živine pa je bil prodan za Dunaj. Cene živine so v lahkem dvigu. Večje povpraševanje pa je bilo po konjih za klanje in sicer za Dunaj. *Dogon*: 31 bikov, 509 krav, 183 junic, 196 volov, 55 juncev, 112 telet, 481 konj in žrebet, 2 kozi, 622 svinj in 217 pujskov. *Cene*: Biki 3.50—3 60, krave za klanje 2 80—3 30, za klobase 2.10 do 2 30, junice za klanje 2 25—3.75, voli I. vrste 4 50—5.25, II. vrste po 3 50—4, junci po 3.30 3 50, pitane svinje po 8 25—8 75, nepitane po 7 do 7.50, pujski (prašički) po 120 do 170, ovce po 70—140, žrebeta po 1200—2000, konji po 4000—6000, konji za klanje po 1—1 50, sremske zaklane svinje po 10 50—11, živa teleta po 7 8, zaklana po 8 10 Din.

Detelja po 45—50, otava po 40 do 50, seno 35—45, slama za krmo po 30—40, za steljo po 30—35, drva po 60 za 100 kg.

Krompir: po 0.50—0.75 Din, zelje po 0 75 do 1.25 Din.

Dražbeni oklic

Dne 21. oktobra 1933 ob 9. uri bo na licu mesta v Križevcih dražba nepremičnin: njiv, travnikov, hiše in gosp. poslopja.

Zemljiška knjiga Križevci vl. št. 241, 512, 567 in 588.

Cenilna vrednost: 87.940 Din 50 par.

Vrednost pritikline: 1555 Din.

Najmanjši ponudek: 59 666 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe je oglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Sresko sodišče v Murski Soboti,
dne 15. VIII. 1933.

1 **Razglas.**

Občina v Šalovcih bo dala dne 22. okt. 1933 ob 11. uri po javni ustmeni dražbi v zakup svojo gostilno v Šalovcih hšt. 66., za dobo 3 let od 1. jan. 1934 do dec. 1936. Vsi tozadevni pogoji so na vpogled (vsaki čas) pri obč. županu. ODBOR.

Suhe gobe kupuje celo leto in plačuje čim višje. M. GORŠAK & Co. Ljubljana, Prečna ul. 4.

Uprava veleposestva v Rakičanu proda interesentom lastno odgojeno selekcijonirano žito posebne vrste Pridela se do 14 q na katasterskem oralu. Proda se tudi losdorferska rž in različne vrste semenske pšenice. — Oddaja se vsak pondeljek in petek zjutraj od 8. ure naprej. 1

V najem se da

enonadstropna trgovska hiša obstoječe iz 2 velikih lokalov, (1 lokal za manufakturno in specerijsko trgovino, drugi za trgovino z železom) s kompletno opremo (stelaže in pulti) magazinom in kletjo ter stanovanjem obstoječe iz 5 sob in postranskih prostorov na najprometnejšem mestu na glavnem trgu v Štrigovi.

Ista hiša se tudi proda.

Vprašati pri lastniku

A. BRODNJAK v Čakovcu

ali pri gosp.

KOVAČ apotekarju v Štrigovi. 1

Za tiskarno je odgovoren Hahn Izidor v M. Soboti. Izdajatelj: Benko Josip v Murski Soboti. Urednik: Hradil Josip v M. Soboti.